

Nobele Yolculuk...

Prof. Dr. Tamer ŐANLIDAĖ

Eğer başkalarından ileriye görebiliyorsa bu, devlerin omuzlarında ayakta durduğumdandır...

Isaac Newton

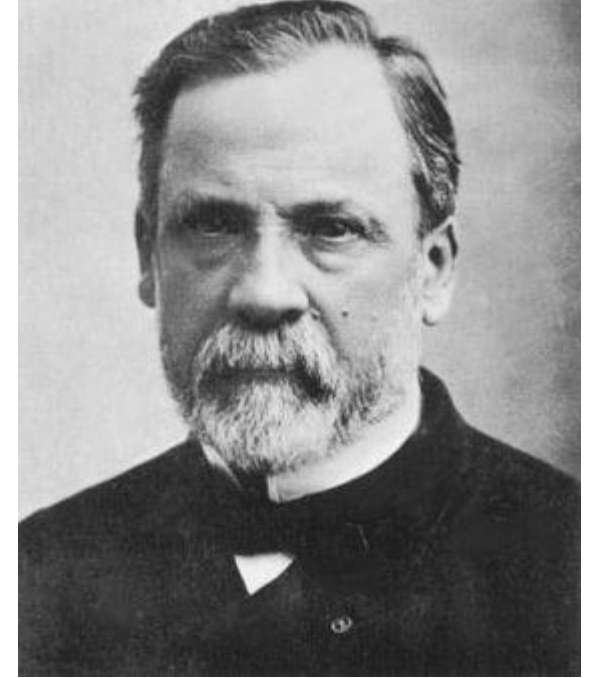
Ajanda

- Giriş
- Tarihçe
- Sağlık alanında önemli buluşlar
- Nobel ve kadın
- Nobel ve üniversiteler
- Nobel ve Türkler

Nobel Öncesi: Pastör ve Jenner

- 1798 Jenner
  - Çiçek aşısı
- 1865 Pastör
  - Kuduz aşısı

Nobel Öncesi: Edward Jenner

- İngiliz cerrah
- 1749-1823
- Osmanlı'da çiçek aşılması
- İstanbul konsolosu eşi
Lady Montagu

Nobel Öncesi: Louis Pasteur

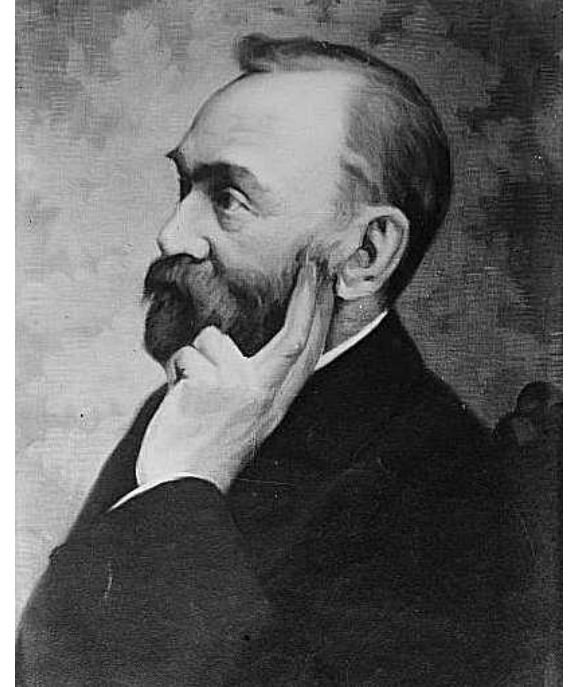
- Fransız kimyacı
- 1822-1895
- Kuduz aşısı
- Şarbon
- Pastörizasyon

“Bilimde şans hazırlıklı beyinlere yardım eder...”

Alfred Nobel

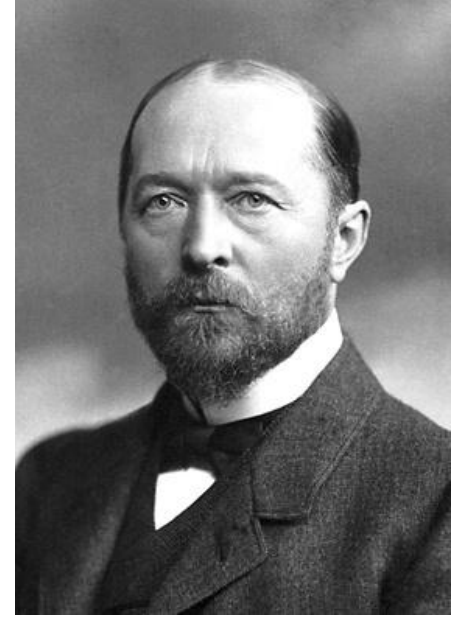
- 1833-1896
- İsviçre-Stokholm
- Mucit baba: Immanuel
- Kardeři Emil'in ölümü
- Nitrogliserin'den dinamit
- 9 milyon dolar malvarlığı

İlk Nobel Ödülü

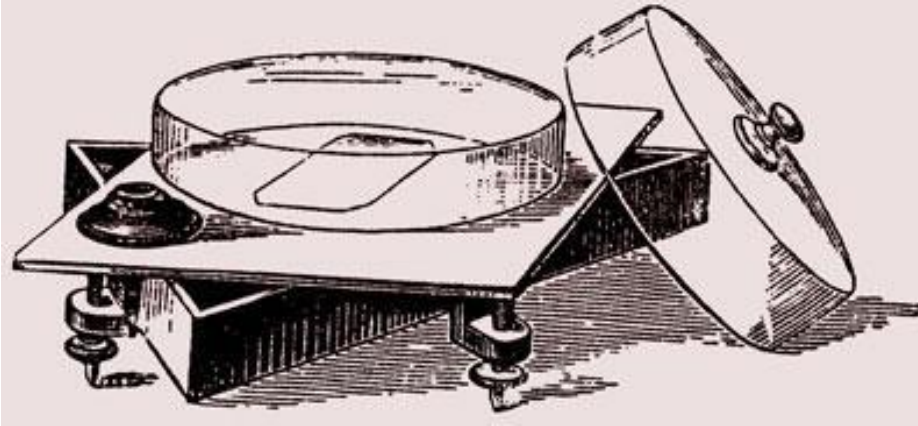
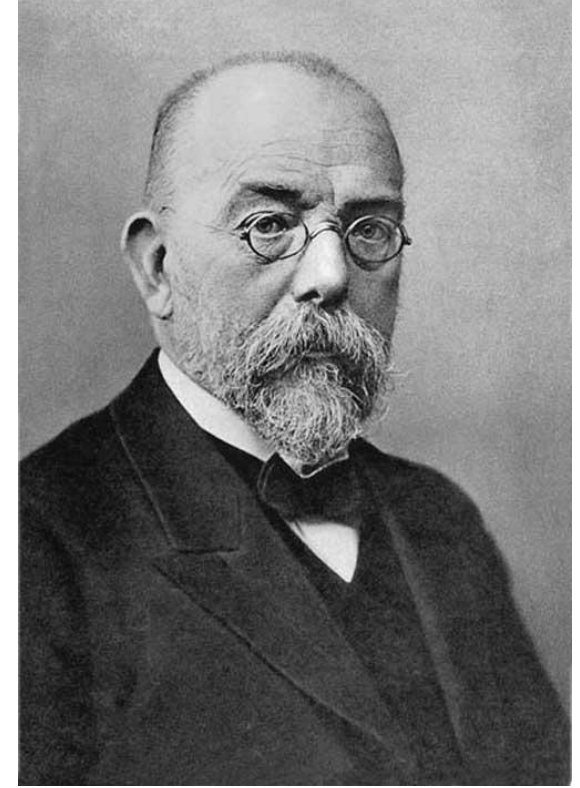
- Emil Von Behring
- 1854-1917
- 1901 Fizyoloji/Tıp Nobel Ödülü
- Difteri ve tetanoz antitoksin uygulaması

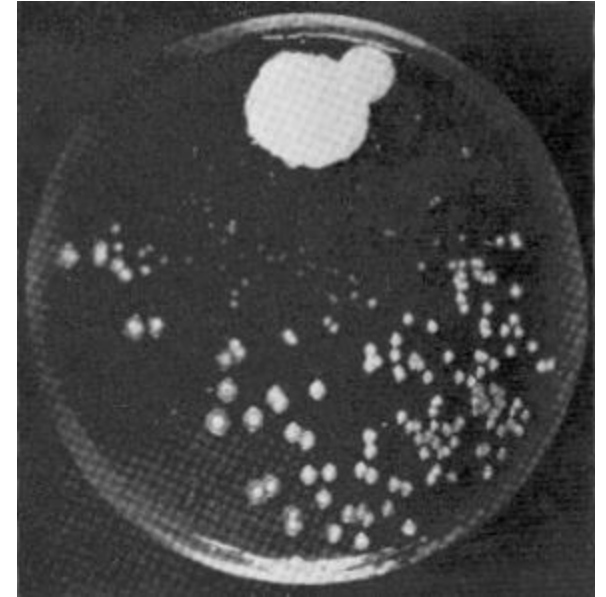
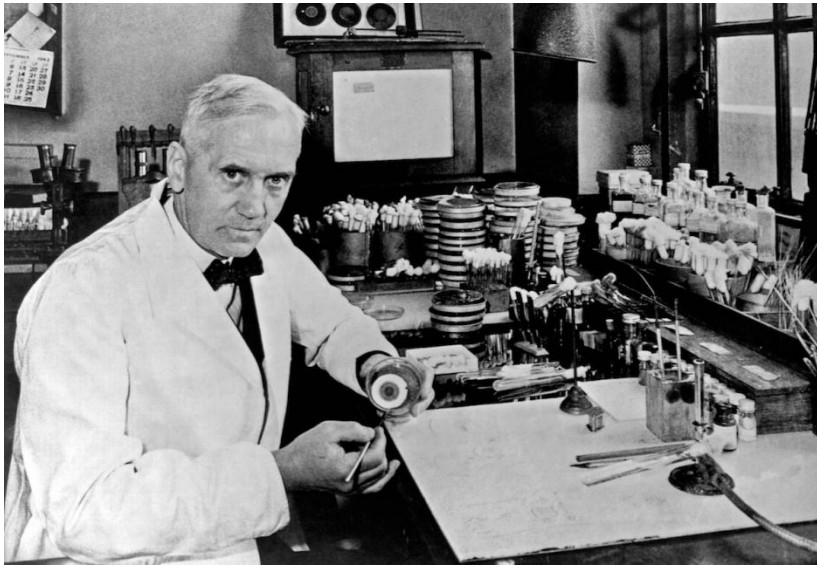
Robert Koch

- 1843-1910
- *Mycobacterium tuberculosis*'in keşfi
- Koch postulası
- 1905 Fizyoloji/Tıp Nobel Ödülü
- Petri
- Aside dirençli boyama

Alexander Fleming

- 1881-1955
- Penisilinin keşfi
- 1945 Fizyoloji/Tıp Nobel Ödülü
- Chain ve Florey'le paylaşım

Sivrisinek/Sıtma/Nobel

- Sör Ronald Ross (1857-1932)
- 1902 Fizyoloji/Tıp Nobel Ödülü
- Parazitin sivrisinekte yaşam döngüsü

“Yorgundum ama bunun ne yararı vardı? Bu zamana kadar binlerce sivrisineğin midelerini incelemiş olmalıydım. Neyse ki sonunda “Kader Meleği” elini başıma koydu...”

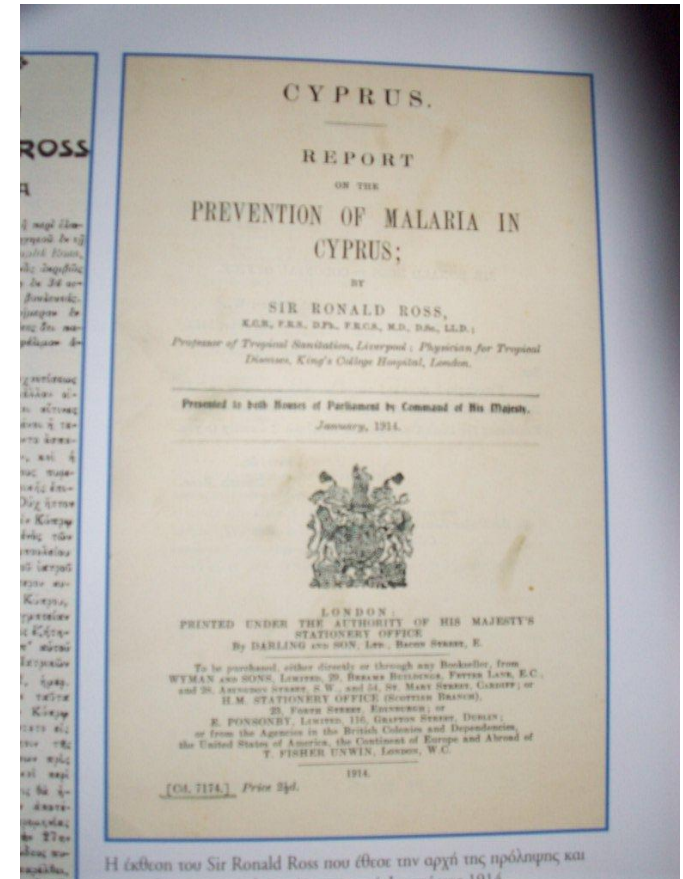
Sivrisinek/Sıtma/Nobel

- Charles Leveran(1845-1922)
- 1907 Fizyoloji/Tıp Nobel Ödülü
- Parazitin insandaki keşfi

Ronald Ross ve Kıbrıs

- 1913
- Çocukların %25'i dalak büyümesi
- Eradikasyon başarısız

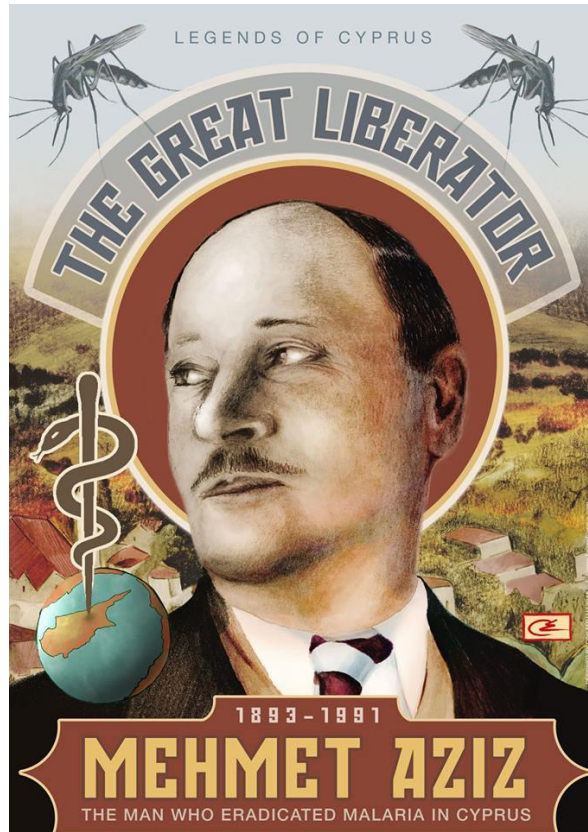

Η έκθεση του Sir Ronald Ross που έθεσε την αρχή της πρόληψης και

Sivrisinek/Sıtma/Nobel

- Charles Leveran(1845-1922)
- 1907 Fizyoloji/Tıp Nobel Ödülü
- Parazitin insandaki keşfi

“Dr Mehmet Aziz”
“Sinekçi Aziz”
1946-1949

“Kamran Aziz”

“Türkan Aziz”

“Dr Besim Ömer Akalın”

DDT ve Nobel

- Paul Herman Müller
- 1948 Fizyoloji/Tıp Nobel Ödülü

“DDT sivrisineklerden çok daha ileri giderek, malarayabilmcileri de yok etmiştir...”

Rene Dubos (1901-1982)

Nobel Ödülleri (1950 sonrası)

- Viroloji
- Moleküler biyoloji
- Kanser
- Mikrop-kanser ilişkisi üzerine yoğunlaştı

Nobel Ödülleri Kurumları

Nobel Ödülleri	
Konu	Ödül Alan Enstitüler
Kimya	İsveç Kraliyet Bilimler Akademisi
Ekonomi*	İsveç Kraliyet Bilimler Akademisi
Edebiyat	İsveç Akademisi
Barış	Norveç Nobel Kurulu
Fizik	İsveç Kraliyet Bilimler Akademisi
Fizyoloji veya Tıp	Karolinska Enstitüsü Nobel Kurulu

* Alfred Nobel'in Anısına Ekonomik Bilimlerde İsveç Merkez Bankası Ödülü (1968 yılında konmuştur).

Nobel Ödülleri (1901-2015)

Kimya	172
Fizik	201
Fizyoloji/Tıp	210
Edebiyat	112
Barış	129
Ekonomi	76 (1968)

Nobel ve kadın

Kimya	4
Fizik	2
Fizyoloji/Tıp	12
Edebiyat	14
Barış	16
Ekonomi	1
TOPLAM	48/822

Üniversiteler ve Nobel

Üniversiteler ve Nobel

Çizelge 5. En Çok Nobel Ödülü Alan Üniversitelerin Sıralaması

Üniversite	Nobel Sayısı	Kuruluş Tarihi	Kütüphane Kitap Sayısı	Araştırma Bütçesi	Science Engineering
1) Harvard	157	1636	18 milyon	799 milyon \$	S: 706 milyon \$ E: 47 milyon \$
2) Columbia	101	1754	11.9 milyon	899 milyon \$	S: 788 milyon \$ E: 59 milyon \$
3) Cambridge	91	1209	15 milyon		
4) Chicago	91	1890	9.8 milyon	378 milyon \$	
5) MIT	85	1861	2.9 milyon	824 milyon \$	S: 405 milyon \$ E: 365 milyon \$
6) California, Berkeley	10	1868	11 milyon	730 milyon \$	S: 524 milyon \$ E: 172 milyon \$
7) Oxford	64	1096	11 milyon		
8) Stanford	60	1885	9.3 milyon	704 milyon \$	
9) Yale	52	1718	15 milyon	656 milyon \$	S: 621 milyon \$ E: 33 milyon \$
10) Paris (Sorbonne)	51	1150			
11) Cornell	50	1865	7.5 milyon	802 milyon \$	S: 711 milyon \$ E: 87 milyon \$
12) Gottingen	47	1734	4.5 milyon		
13) Heidelberg	42	1386	3.2 milyon		

- Kurumsallaşma
- Bilim Kültürü

Türkler ve Nobel

- Kemal Cenan Berksoy
- Orhan Pamuk
- Aziz Sancar

Kemal Cenap Berksoy

- 1875-1949
- Askeri Tıbbiye
- Ordinaryüs Profesör
- Milletvekili
- Endokrin sistem alışmaları
- 1932 Nobel Tıp/Fizyoloji adayı

Orhan Pamuk

- 1952-
- Yazar
- Kitapları 63 dil, 100 ülke, 13 milyon baskı
- 2006 Nobel Edebiyat Ödülü
- İlk Türk

Aziz Sancar

- DNA onarım mekanizmaları
- 2015 Kimya Nobel Ödülü
- 40 yıl
- Grup çalışması ve süreklilik

“Süleymaniye Camii gibi taş üstüne taş koyarak...”

Sonuç olarak...

“Nobele giden yolda üniversitelerin kurumsallaşması ve üst düzey bilim ikliminin hem ekonomik hem de akademik anlamda desteklenmesi gerekir...”